

Vlaams
Parlement

vergadering **C13**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 3 oktober 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voorstel van minister van Justitie Koen Geens om nog enkel moskeeën te erkennen met door de overheid betaalde imams – 2752 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken inzake het contact met de lokale besturen over de erkende Diyanetmoskeeën – 2936 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken in de procedure met betrekking tot de mogelijke intrekking van de erkenning van de Diyanetmoskeeën – 2978 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over lokale besturen en Diyanetmoskeeën – 21 (2017-2018)	10
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over gendervriendelijke begrotingen bij lokale besturen – 2794 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de integratie van de gemeenten en OCMW's – 65 (2017-2018)	18

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voorstel van minister van Justitie Koen Geens om nog enkel moskeeën te erkennen met door de overheid betaalde imams – 2752 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, in de loop van de maand augustus was minister van Justitie Geens te gast in Terzake op Canvas naar aanleiding van alweer een gruwelijke terroristische aanslag, toen in Barcelona. Bleek dat een imam uit Spanje achter de aanslagen zat en luisterde naar de naam Abdelbaki Es Satty. Bleek dat die man ook in ons land, in Vlaanderen, in een moskee gepredikt had. Minister Geens zei: "Ik zou graag hebben dat de gewesten zeggen: wij willen in moskeeën alleen erkende, door de overheid betaalde imams." Hij stelde dat hij de imams die hij betaalt, zelf van een loon voorziet met de federale overheid dus, "onder controle heeft met de Staatsveiligheid", maar dat geldt dus niet voor de andere imams. Hij verwees ook naar het feit dat er "veel Turkse predikanten zijn die door ons" – de federale overheid dus – "niet betaald worden in erkende moskeeën". Dat is een verwijzing naar de vele Diyanetmoskeeën in Vlaanderen die intussen erkend zijn en waarvan er een heel aantal ook nog niet erkend zijn.

Over zijn voorstel om alleen nog moskeeën te erkennen die door de overheid betaalde imams in dienst hebben, zei hij ook: "Men durft dat op het niveau van de gewesten niet omwille van de vrijheid van godsdienst." Hij kondigde vervolgens aan dat hij aan de Moslimexecutieve het verzoek zou richten om aan elke moskee te vragen om elke imam die daar passeert, die daar komt prediken, te melden, zodat dit kan worden doorgegeven aan de Staatsveiligheid.

De discussie omtrent de erkenningsvoorwaarden is niet nieuw. U kondigde al herhaaldelijk aan dat u die voorwaarden wilt herbekijken en indien nodig de regels wilt verscherpen. U zegde ook dat elke eredienst een duidelijk financieel plan zou moeten indienen, waarin staat waar het geld vandaan komt en wat ermee gebeurt. Ook zou u van elke geloofsgemeenschap die erkend wil worden, een noodzakelijke expliciete verklaring willen waarin in feite wordt gezegd dat onze wetten boven de sharia geplaatst worden. In deze commissie van 21 februari stelde u dat u zou nagaan "wat we kunnen doen voor een verbod op buitenlandse financiering en of we dat kunnen instellen". Een dergelijk verbod op buitenlandse financiering bestaat nu al in Oostenrijk.

Minister, wat is uw standpunt over het voorstel van de federale minister van Justitie dat in erkende moskeeën alleen door de overheid betaalde imams zouden mogen functioneren? Zult u eventueel bekijken of het wenselijk is deze erkenningsvoorwaarde in te voeren? Klopt het dat u deze bijkomende erkenningsvoorwaarde niet invoert omwille van de vrijheid van godsdienst? Ik zie u raar kijken, maar dat is een letterlijk citaat van minister Geens in Terzake. Hij heeft toen zelfs uw naam vermeld. Wat is uw standpunt over het initiatief om de Moslimexecutieve te verzoeken aan elke moskee te vragen om elke imam die daar passeert, te melden? Zult u desgevallend in samenwerking met de Federale Regering een verbod op buitenlandse financiering van moskeeën invoeren? Wat is de stand van zaken betreffende de aangekondigde verstrenging van de erkenningsvoorwaarden van moskeeën?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Dames en heren, u weet dat dit debat al heel vaak in deze commissie is gevoerd. Zelfs in de paasvakantie, op 10 april, als ik me niet

vergis, hebben we nog een speciale vergadering gewijd aan deze problematiek. Ook in de commissie van 2 mei en die van 4 juli – dat was de laatste commissievergadering vóór het reces – kwam dit aan bod. De eerste commissievergadering van het nieuwe parlementaire jaar beginnen we met dezelfde vraag. Dat maakt niet uit. Het is goed dat u kort op de bal wilt spelen en de zaak goed opvolgt.

Ik heb toen een onderzoek aangekondigd. Voor alle duidelijkheid, het gaat om een onafhankelijk onderzoek. Ik bedoel daarmee dat het absoluut niet de bedoeling was om het onderzoek naar de erkenningscriteria in Vlaanderen – de erkenning is een exclusieve bevoegdheid van de gewesten; onze criteria verschillen dus van die van Brussel en het Waalse Gewest – te laten plaatsvinden op mijn kabinet of te laten gebeuren door mijn kabinet-medewerkers of administratie. Het is niet dat ik daar geen vertrouwen in heb dat dit goed zou komen, maar er zou dan wel kunnen worden gespeculeerd over de onafhankelijkheid en de objectiviteit van het onderzoek. We hebben dat anders aangepakt. Ik heb dat toen aangekondigd.

Ik zal niet alles herhalen wat in de vorige debatten aan bod is gekomen. Diegenen die hier nu aanwezig zijn, waren toen ook aanwezig. Ik neem aan dat u zich dat allemaal nog goed voor de geest kunt halen. Ik heb toen gezegd dat er een en ander schort aan de erkenningscriteria. Zo is er de interpretatie door alle betrokken actoren van zowel de hele procedure om over te gaan tot erkenning als die om over te gaan tot de intrekking van de erkenning. Alle betrokken actoren kijken dan eigenlijk naar elkaar om na te gaan wat er van hen wordt verwacht. Ik heb toen gezegd dat het zo niet verder kan.

Waarom moet men voldoen om erkend te worden als lokale geloofsgemeenschap? Dat geldt voor alle lokale geloofsgemeenschappen, niet alleen voor moskeeën. Wat moet er gebeuren om die criteria blijvend te handhaven? Dat is natuurlijk ook een heel belangrijk aspect. Eens erkend, wil niet zeggen dat men niet meer moet beantwoorden en voldoen aan de criteria. Men moet die dus kunnen handhaven. Zowel provincies als heel wat lokale besturen hebben ons laten weten dat ze het eigenlijk zelf niet meer weten.

Dat onderzoek gebeurt niet van vandaag op morgen. We zitten ook met de wet op de openbare aanbesteding. Er is een bestek geweest. Er zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld. Het onderzoek is uiteindelijk gegund aan de KU Leuven en zal starten op 1 november 2017 en minstens twaalf maanden lopen, dus minstens tot 1 november 2018.

Ik zal al wat anticiperen op vragen die straks misschien zullen komen. Waarom duurt het minstens twaalf maanden? De hele procedure en alle criteria moeten onder de loep worden genomen. Er zijn actoren geweest die ook wilden inschrijven en het onderzoek wilden doen, ook universiteiten, maar twaalf maanden te kort vonden. Wij vinden de termijn van twaalf maanden ruim. Iedereen die het kon binnen die periode, werd in aanmerking genomen. De KU Leuven is daarop ingegaan en start dus op 1 november.

De suggestie van de federale minister van Justitie om in erkende moskeeën alleen nog imams te laten werken die worden betaald of gefinancierd door de federale overheid en om buitenlandse financiering te verbieden, heb ik ook al sinds april in deze commissie gedaan. Ik waardeer uiteraard de suggestie, maar dit was niks nieuws, want het is ook al meegenomen in onze onderzoeksvragen. We hebben gevraagd om dit na te kijken omdat dit een van de voorwaarden zou moeten worden. Ik sta, voor alle duidelijkheid, voor 300 procent achter het verbod op buitenlandse financiering. Het is ook meegenomen in het onderzoek en ik hoop dat het in de criteria wordt opgenomen, maar het is een onafhankelijk onderzoek en we zullen zien wat er ten vroegste op 1 november 2018 uit komt. Dat verbod is echter niet altijd zo gemakkelijk te controleren als het lijkt. We kunnen in de erkenningscriteria wel schrijven dat het verboden is om buitenlandse financiering

te ontvangen als erkende lokale geloofsgemeenschap in Vlaanderen, maar de controle erop is net iets moeilijker.

Ik geef een voorbeeld. Mijnheer Janssens, ik zal u even als voorbeeld nemen omdat u de vraagsteller bent. Dat wil niet zeggen dat ik u ervan verdenk. Stel dat u goede vrienden hebt in Saoedi-Arabië die een erkende moskee in Genk leuk vinden en die die graag willen financieren, maar er is een verbod op buitenlandse financiering in Vlaanderen. Zij kunnen dan een envelopje bij u thuis laten toekomen dat u kunt doorgeven aan de desbetreffende moskee. Ik verdenk u er niet van dat u dit zou doen, maar ik sluit niet uit dat het weleens kan gebeuren. Ik wil daarmee aangeven dat er achterpoortjes zijn waarmee rekening zal moeten worden gehouden in het onderzoek en die moeten worden gesloten. Die moeten gesloten worden, want ik ben absoluut voor een verbod op buitenlandse financiering.

De andere erkenningsvoorwaarde, namelijk dat de imam enkel door de overheid mag worden gefinancierd in een erkende moskee, was ook al een suggestie van mezelf. Ik sta daar dus natuurlijk achter.

U citeert minister Geens in Terzake. Die bewering is me gelukkig ontgaan, want anders was mijn vakantie net iets minder gezellig geweest. Ik heb nooit beweerd – ik zou niet weten waar of wanneer – dat ik deze voorwaarde niet in overweging zou willen nemen omwille van de vrijheid van godsdienst. Die bewering, waarvan ik niet weet of ze daadwerkelijk is geuit omdat ik ze niet heb gehoord, raakt kant noch wal. Sinds april heb ik hier in de commissie uitdrukkelijk net hetzelfde gezegd als wat in deze vraag wordt gesteld.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, als u het genoeg wilt hebben om minister Geens nog eens te zien spreken, dan kunt u de uitzending van Terzake van 23 augustus herbekijken, want ze staat online. U zult dan zien dat alles wat ik hier heb verteld, citaten zijn van de minister van Justitie.

Ik begrijp dat er een zeker gebrek aan communicatie is tussen u en minister Geens. Ik heb de indruk dat de communicatie vooral via de pers verloopt. Een voorstel dat u inderdaad al zelf hebt gedaan, lanceert hij in augustus helemaal opnieuw als ware het zijn eigen voorstel. Ik stel dus vast dat er een behoorlijk gebrek aan communicatie is tussen de twee bevoegde diensten.

Een belangrijk element in deze discussie is natuurlijk dat dit voorstel van minister Geens en dat u zelf al had gedaan, impliceert dat de Diyanetmoskeeën die in Vlaanderen zijn erkend, per definitie hun erkenning zouden verliezen wanneer we als erkenningsvoorwaarden inlassen dat imams moeten worden betaald door de federale overheid. Ik ben daarmee geen pleitbezorger om nog meer belastinggeld aan imams te besteden dan op dit moment al het geval is. Als dit wordt ingevoerd, zou dit impliceren – wetende dat de imams in Diyanetmoskeeën worden betaald door de Turkse overheid – dat ze moeten kiezen: ofwel hun erkenning behouden maar een financiering door de federale overheid, ofwel hun erkenning verliezen als ze alleen maar genoeg nemen met een imam betaald met Turks geld.

Minister, we kijken uit naar het onderzoek dat de KU Leuven zal voeren en naar de vernieuwde, verscherpte erkenningsvoorwaarden waarmee u dan wellicht eind volgend jaar naar het parlement zult komen of die u in een nieuw ministerieel besluit zult moeten gieten.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, de heer Janssens heeft het over de bestaande erkenningsvoorwaarden en een eventuele verstrenging ervan. Als we het daarover

hebben, moeten we het ook onvermijdelijk hebben over de omzendbrief die minister Geens heeft rondgestuurd. Daarin stelt hij dat als de veiligheid gegarandeerd is, er maar moet worden overgegaan tot erkenning. Dat de minister deze methode op punt wil stellen, is uiteraard een goede zaak, temeer omdat men dan eigenlijk impliciet toegeeft dat dit tot op de dag van vandaag niet het geval is.

Maar voor mij staat dat nog altijd los van de vraag of we al dan niet moeten overgaan tot erkenning, omdat veiligheid nu eenmaal slechts een van de criteria is vooraleer we tot erkenning kunnen overgaan. Feit is ook dat men de handhaving van de erkenningsvoorwaarden vandaag de dag niet kan garanderen. En dus had ik graag van de minister een reactie gehoord op de suggestie van minister Geens dat men maar moet overgaan tot erkenning nu de veiligheid gegarandeerd is of het onderzoek naar de veiligheid toch verbeterd is.

Dan heb ik nog een kleine voetnoot. Mijnheer Janssens, als het over die buitenlandse financiering gaat, verwijst u naar Oostenrijk. Daar heeft men inderdaad de buitenlandse financiering verboden. Op zich vind ik dat een goede zaak, voor alle duidelijkheid. De minister heeft dat ook bevestigd. Maar u moet dan ook de hele waarheid vertellen, collega Janssens. Daar heeft men dat namelijk verkregen in een akkoord waarin men ook heel wat toegevingen heeft gedaan aan de moslimwereld. Ik kan mij onmogelijk voorstellen dat u met al die toegevingen akkoord zou gaan, zoals islamitische feestdagen als officiële feestdag gaan erkennen enzovoort. Enkel die buitenlandse financiering eruit halen, is natuurlijk geen weergave van het volledige plaatje in Oostenrijk.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, ik had ook nog een paar bijkomende vragen, maar u hebt er al proactief een antwoord op gegeven. Ik had onder andere de vraag welke onderzoeksinstelling uiteindelijk de opdracht gekregen heeft. Ik heb begrepen dat dat de Katholieke Universiteit Leuven is. U verwacht resultaat op 1 november van volgend jaar. Maar kunt u ook de precieze opdracht formuleren? Wij hadden die graag gekend.

Blijft u tot slot bij uw standpunt dat zolang het onderzoek niet is afgerond, u de lopende erkenningsdossiers niet verder behandelt? Wat wij vooral willen, is dat er vooruitgang komt in de zaak van de lopende erkenningsdossiers, zeker voor diegenen die al een go hadden gekregen van de Staatsveiligheid.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik denk dat de omzendbrief-Geens een duidelijke en grote stap in de goede richting is. Het is overigens wel de omzendbrief-Geens, maar ik wil nog eens duidelijk zeggen dat de omzendbrief in samenwerking is gebeurd met de heer Jambon, de heer Van Overtveldt, de heer Vandepuut en zelfs de heer Francken. Het is een samenwerking die boekdelen spreekt. Het is een goede stap voorwaarts. Men stelt de veiligheid op punt, met duidelijke informatiedoorstroming, kort op de bal spelen, en niet op één moment, maar in het continuüm.

U hebt bevestigd dat dat een grote stap voorwaarts is, maar wat is uw eigenlijke appreciatie ervoor, minister? Het is onvoldoende, zo heb ik ook in uw antwoord gehoord, om een aantal lopende erkenningsprocedures blijvend on hold te zetten totdat de studie die door u besteld is en blijkbaar door de KU Leuven zal worden uitgevoerd, er is. Die lopende procedures blijven dus on hold. Dat stelt u duidelijk. Wij betreuren dat een beetje. Het gaat ten eerste niet enkel over moskeeën, maar over alle geloofsgemeenschappen. Er zijn dus ook andere dossiers die op die manier een tijdje in de ijskast blijven. En ten tweede zijn er ook heel wat dossiers die merites hebben. Het is altijd jammer dat diegenen die beloofd moeten worden

omwille van goede praktijken en die alles volgens die erkenningscriteria doen, mee het slachtoffer worden van dit on hold zetten van de erkenningsprocedures.

Zoals dat in het leven gaat, verwachten mensen die de regels naleven, af en toe ook eens een complimentje of een schouderklopje. Dat blijft voor ons een punt. Kunnen we daar toch niet een zekere flexibiliteit aan de dag leggen om dossiers die overduidelijk in orde zijn, toch te bekijken? Overigens maken de resoluties van de commissie Radicalisering daar een belangrijk punt van, dat de erkenning van moskeeën veeleer een hulpmiddel is om tot een transparante ondersteuning van moskeeën te komen.

Minister, wat is uw globale appreciatie van die omzendbrief vanuit de Federale Regering? Ik maak uit uw antwoord op dat het voor u onvoldoende is om ook duidelijke dossiers, die volgens de regels worden toegepast, blijvend on hold te zetten. Uw standpunt blijft op dat vlak dus stabiel, om het in neutrale termen te formuleren.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, het is nu bijna twee jaar dat er een beetje heen en weer gepolariseerd wordt tussen de Vlaamse en de federale overheid, maar ik denk dat niemand daar een boodschap aan heeft. U zegt dat het uw exclusieve bevoegdheid is, maar u bent afhankelijk van bepaalde adviezen. Ik begrijp heel goed dat u zegt dat veiligheid voor u prioritair is en dat u niet wilt dat er iets gebeurt, maar het is wel jammer dat we nu moeten horen dat er een onderzoek komt van één jaar, waarbij er dan gedurende een periode van drie jaar als het ware niets beslist wordt.

Door de hele polarisatie heb ik de indruk – ik hoop dat u dat niet bewust doet – dat de bevolking vindt dat een erkenning van een moskee iets negatiefs is, terwijl een erkenning die met een grondig onderzoek gebeurt, eigenlijk iets positiefs is, omdat er dan juist controle is en er door die controles ook geen garagemoskeeën ontstaan. De erkenning is dus net iets positiefs, en dat moeten we toch ook kunnen beklemtonen.

Bij de erkenning gebeurt het onderzoek relatief ernstig, zegt de Staatsveiligheid, maar anderzijds hebben ze met betrekking tot de evaluatie uitdrukkelijk gesteld dat ze daar geen tijd voor hebben. Dat is wel een groot probleem. We moeten die twee dingen toch kunnen scheiden? We hebben enerzijds de erkenning en anderzijds de evaluatie van de erkenning en de mogelijkheid tot intrekking. Ik denk dat dat tweede minstens evenveel aandacht verdient en dat de evaluatie van die erkenningen ook heel goed moet worden opgevolgd en dat er garanties moeten zijn.

De vraag is wie dan advies moet geven. Als u natuurlijk in conflict ligt met de federale overheid, en de ene zegt 'ik geef mijn advies en u krijgt het dossier niet', en daarop neemt u geen beslissing, dan wordt het allemaal een beetje moeilijk. Ik denk dat u dan misschien proactiever te werk had moeten gaan en op een andere manier uw adviezen inzake veiligheid zou kunnen inwinnen, misschien bij lokale politie, burgemeesters en zo meer – zij zijn immers het dichtst bij de moskeeën betrokken – om te zien hoe u niet alleen de erkenning, maar ook de intrekking meer op die veiligheid zou kunnen baseren.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Er zijn veel vragen gesteld over andere, gelinkte onderwerpen, al had ik me daar wel aan verwacht.

Wat betreft de vragen naar wat het onderzoek juist gaat inhouden, stel ik voor dat ik het bestek overmaak aan de commissieleden. Zo kunnen jullie dat allemaal goed uitpluizen. Ik heb al gezegd dat het over de bestaande erkenningscriteria gaat. Zijn die voldoende? Weten alle betrokken actoren wat ze ermee moeten doen? Is de handhaving gegarandeerd? Ontbreken er criteria? De heer Janssens gaf twee voorbeelden: het verbod op buitenlandse financiering, en dat de imams enkel nog in erkende moskeeën door de overheid mogen worden gefinancierd. Dat zal ook worden

meegenomen. Maar dat heb ik in april-mei ook al gezegd, mijnheer Janssens. En dank u om dit recht te zetten: het was geen idee dat eind augustus in Terzake werd gelanceerd, het kwam in deze commissie al verscheidene keren aan bod. Voorzitter, ik zal dus met uw goedvinden het bestek overmaken aan de secretaris.

Wat betekent dit nu concreet voor de lopende dossiers? Ik ben daarover altijd heel duidelijk geweest. Er zal geen enkele lokale geloofsgemeenschap nog worden erkend zolang er onduidelijkheid is. Het onderzoek gaat lopen vanaf 1 november. Momenteel is er ook totaal geen handhaving. Ik hoor wel graag dat het jammer is voor geloofsgemeenschappen die te goeder trouw zijn die hiervan het slachtoffer zijn – of het nu islamitische of protestantse of katholieke of orthodoxe of welke ook zijn. Van twee zaken één. De erkenning is een exclusieve Vlaamse bevoegdheid en zal dat ook blijven. Ik ben absoluut niet van plan om die bevoegdheid af te staan aan de federale overheid, ook al zijn er af en toe geluiden die het anders doen uitschijnen. Die geluiden zeggen dan: 'Wij hebben positief advies gegeven en er is niets meer aan de hand en niets staat de erkenning nog in de weg.' Dat ga ik dus absoluut niet doen, ik ben daar heel duidelijk over. Ik wil het allemaal grondig laten onderzoeken. Ik herhaal vandaag nog eens dat het niet de eerste keer is. Er zal in tussentijd geen enkele moskee of andere lokale geloofsgemeenschap nog worden erkend, want er kan ook niet worden gehandhaafd. Ik ga niet herhalen wat ik daarnet heb gezegd en wat ik de voorbije maanden al tot vervelens toe heb gezegd. Er is nagenoeg geen enkele betrokken actor die nog weet wat van hem wordt verwacht. Ik heb de vraag hier niet expliciet horen stellen, maar ik ga ze toch beantwoorden: ik ga geen compromissen sluiten op veiligheid en integratie. Dat doe ik niet.

Mijnheer Janssens, u kunt met uw hoofd schudden. Misschien doet u dat omdat u mij dat al vaak hebt horen zeggen. Ik zal u één voorbeeld geven. U weet wat er in de moskee van Diegem is gebeurd. Iemand – ik weet niet meer wie – heeft hier verwezen naar wat er in Barcelona is gebeurd. De imam die de spilfiguur bleek te zijn van de aanslagen van deze zomer in Barcelona, heeft verbleven in Diegem en heeft daar gepreekt in de moskee. Die imam is hier gedurende vermoedelijk een drietal maanden geweest in de periode juni 2016. Ik heb in februari 2017, zeven maanden later dus, een positief advies gekregen, met geen enkele vermelding van het feit dat die bewuste imam daar ooit is geweest. Ofwel weten de federale diensten niet dat die man daar meer dan drie maanden heeft gezeten en gepreekt in die moskee. Ofwel willen ze die informatie niet doorgeven. Het is het een of het ander. Ik heb mijn verantwoordelijkheid genomen – ik kom direct terug op die federale omzendbrief van minister Geens en aanverwante collega's op het federale niveau.

Collega's, stelt u zich voor dat ik de moskee in Diegem inderdaad had erkend. U weet dat er al een hele voorgeschiedenis is geweest van correspondentie tussen mij en het kabinet van minister Geens waarbij ik meer informatie wou en stelde dat wij zonder die informatie geen stap verder willen zetten in heel de procedure tot erkenning. Stelt u zich nu voor dat ik dat na het positief advies in februari had gedaan. Het advies stelde gewoon: 'niets op te merken', punt. En dan gebeuren jammer genoeg die aanslagen op de Ramblas in Barcelona.

Denkt u nu echt dat niemand van jullie hier aanwezig naar mij zou wijzen en vragen: 'Minister, hoe komt het in godsnaam dat u een moskee hebt erkend op basis van een advies van februari 2017, en nu blijkt dat daar meer dan een halfjaar eerder een imam heeft gecirculeerd die de spilfiguur was bij die aanslagen? En u wist dat niet! Hoe hebt u in godsnaam zo'n onverantwoorde beslissing kunnen nemen?' En dan sluit ik mijnheer Janssens nog even uit omdat ik er zeker van ben dat hij dat wél zou doen. En terecht, mijnheer Janssens. Ik denk dat veel collega's hier die redenering zouden hanteren. En terecht.

Als wij adviezen of informatie krijgen van de federale overheid en meer bepaald van minister Geens, die in dezen bevoegd is, heb ik altijd gezegd dat we te weinig informatie krijgen. Als nu op het federale niveau wordt beslist om in een omzendbrief de rol van de verschillende federale overheidsdiensten – Defensie, de Dienst Vreemdelingenzaken, het Orgaan voor de Coördinatie en de Analyse van de Dreiging (OCAD), de Staatsveiligheid – duidelijker te omschrijven en ervoor te zorgen dat al die instanties en organisaties veel beter met elkaar gaan samenwerken voor het advies aan ons – maar niet alleen aan mij maar ook aan Brussel en Wallonië – moet worden bezorgd in het kader van een eventuele erkenning, dan kan ik dat alleen maar toejuichen. Dat vind ik natuurlijk een goede zaak. Maar sta me toe om te zeggen dat dit aantoonde dat ik het altijd bij het rechte eind heb gehad. Ik vind het positief dat ze nu meer informatie willen verzamelen. Dat bewijst dat ze zelf toegeven, of dat minister Geens toegeeft, dat de adviezen in het verleden niets of weinig om het lijf hadden.

Collega's, daaruit de conclusie trekken dat niets nog de erkenning van een moskee of een lokale geloofsgemeenschap in de weg kan staan, is de wereld op zijn kop. Er is inderdaad het advies van de federale minister van Justitie dat ik moet krijgen. Dat advies zal nu beter worden gefundeerd. Dat is een zeer goede zaak. Maar dat is slechts een eerste, kleine stap in heel de procedure van erkenning die nog moet volgen. U weet dat de erkenning onze exclusieve bevoegdheid is. Er moet worden voldaan aan onze Vlaamse erkenningscriteria. Dat is dus maar één stap.

Voorzitter, ik rond af met wat ik in mijn initiële antwoord over het onderzoek heb gezegd: allerlei zaken zullen heel grondig onder de loep worden genomen. Dat zal heel professioneel gebeuren door de KU Leuven. Ondertussen wordt geen enkele lokale geloofsgemeenschap erkend. En als mij wordt gevraagd om toch de lopende dossiers af te handelen – het werd mij niet expliciet gevraagd maar de suggestie werd toch gedaan – dan mogen en kunnen wij, onder het mom van veiligheid en integratie, absoluut geen compromissen sluiten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik begin met een opmerking in de marge. U betreft er altijd op een redelijk kunstmatige manier de andere geloofsgemeenschappen bij. We hebben de voorbije maanden en jaren vastgesteld dat er een probleem is met radicalisering in de moslimgemeenschap en niet met de andere religies. Als u nu zegt dat we geen andere lokale geloofsgemeenschappen meer gaan erkennen, dan laat ik dat voor uw rekening. We stellen vast dat de problemen vooral in de islamitische gemeenschap zitten en niet in de andere geloofsgemeenschappen.

Dat er iets schort met de uitwisseling van informatie over moslimradicalisering tussen de verschillende diensten en overheden in dit land, daarvan moet u mij niet overtuigen. Dat is ook gebleken uit de praktijk de voorbije maanden. Men zegt nu dat het opgelost zal zijn door de erkenningsvoorwaarden aan te scherpen, want erkenning houdt ook in dat we beter kunnen controleren. Ik zal in deze commissie mezelf ook eens herhalen: ik heb al vaker gezegd dat de erkenning niet per se betekent dat er een betere controle is. Denk aan De-Koepel moskee, waarvan een imam destijds, weliswaar nog tijdens de vorige legislatuur, vertrokken is om de rangen van IS te vervoegen. Dat is een moskee in Antwerpen die toen erkend was en dat nog altijd is.

Wat de financiering betreft, heb ik vooral naar Oostenrijk verwezen, mevrouw Sminate, niet om te pleiten voor een copy-paste van de regelgeving die daar in voege is, maar alleen maar om aan te geven dat een verbod op buitenlandse financiering wel degelijk mogelijk is. Er zijn geen praktische, juridische of andere bezwaren. We moeten in dit land gewoon een verbod op buitenlandse financiering

instellen omdat het kan. Dat bewijst men ook in Oostenrijk. Er zijn in dit land door alle partijen behalve de mijne al te veel toegevingen aan de islam gedaan. Dat zal ik uiteraard in deze commissie ook al wel gezegd hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken inzake het contact met de lokale besturen over de erkende Diyanetmoskeeën – 2936 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken in de procedure met betrekking tot de mogelijke intrekking van de erkenning van de Diyanetmoskeeën – 2978 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over lokale besturen en Diyanetmoskeeën – 21 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, het is ondertussen al een tijdje geleden dat u de erkenning van de Fatihmoskee in Beringen hebt ingetrokken. We kennen die geschiedenis, ik ga daar niet op terugkomen. Naar aanleiding van dat dossier zijn er een aantal anomalieën naar boven gekomen bij de twaalf andere Diyanetmoskeeën in Vlaanderen. U besliste daarop om de lokale besturen waar zich een Diyanetmoskee op het grondgebied bevindt, aan te schrijven. Dat is ondertussen gebeurd. In deze commissie hebt u in juli nog aangegeven dat u een antwoord op die brief verwachtte tegen het begin van dit zittingsjaar. Daarom heb ik deze vraag nu ingediend.

Minister, hebben de lokale besturen gereageerd op uw schrijven? Welke besturen hebben gereageerd? Wat waren hun conclusies? Welke besturen hebben niet gereageerd? Gekoppeld aan de discussie die we net voerden, wil ik u ook vragen op welke manier de informatie die u vanuit die lokale besturen hebt ontvangen zal leiden tot een eventuele herziening van de handhaving van de erkenningsvoorwaarden.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, dit is inderdaad een voortzetting van een discussie die al geregeld in deze commissie is gevoerd en die allicht nog de rest van de legislatuur zal meegaan. Het gaat over de intrekking van de erkenning van de op dit moment nog twaalf Diyanetmoskeeën in Vlaanderen. En dit, durf ik te zeggen, ondanks het feit dat er in nota's van de Staatsveiligheid werd aangegeven dat Diyanet als structuur, als overkoepelend orgaan, eigenlijk een verlengstuk is van de Turkse fundamentalistische AK-partij van Erdogan en bijdraagt aan de polarisering van de Turkse gemeenschap in ons land en aan de verspreiding van AKP-propaganda. Diyanet is de voorbije maanden zelfs betrokken geweest bij het verzamelen van informatie over de Turkse Gülenbeweging. Ondanks het feit dat dit zwart op wit in rapporten van de Staatsveiligheid staat, hebben op dit moment

toch nog altijd twaalf Diyanetmoskeeën in Vlaanderen een erkenning, want u hebt er maar één ingetrokken: die van de Beringse Fatihmoskee.

Toen u die andere Diyanetmoskeeën aanschreef om te vragen of zij een gelijkwaardige problematiek kennen als die die u of althans de Staatsveiligheid had vastgesteld in Beringen, kreeg u van alle Diyanetmoskeeën een antwoord dat tot op de komma identiek bleek te zijn. Ik citeer voor één keer een mooitje van u: "Die antwoorden hadden mijn kinderen zelfs kunnen verzinnen." Het was inderdaad alleen maar gecopy-pastet. Dat de antwoorden op een dergelijke manier gecoördineerd waren, bewijst voor mij opnieuw dat de Turkse Diyanetmoskeeën geen onafhankelijke, in de lokale gemeenschappen ingebedde gebedshuizen zijn, maar wel louter filialen, propagandalokalen van het Erdoganregime.

Ondanks al die elementen vond u niet voldoende grond voor de intrekking van de erkenning van die twaalf andere Diyanetmoskeeën. Dus hebt u ook nog eens de gemeentebesturen van het werkingsgebied waartoe de moskeeën behoren aangeschreven.

Minister, hoe luidde het antwoord van de gemeentebesturen op uw vraag om informatie? Zult u nu eindelijk wél de erkenning van alle nog erkende Diyanetmoskeeën intrekken? Waarom wel, waarom niet? Indien de erkenningen nog niet worden ingetrokken, wat dan met de betoelaging, de subsidiëring, van de erkende Diyanetmoskeeën dit jaar? Hoe garandeert u dat er dit jaar geen belastinggeld meer zal gaan naar deze verlengstukken van het Erdoganregime? Welke nieuwe initiatieven neemt u desgevallend nog met betrekking tot de Diyanetmoskeeën? Overweegt u om aan uw federale collega – hier is hij weer – minister Geens een verzoek te richten tot sluiting van alle Diyanetmoskeeën omdat dergelijke propagandalokalen – dat zal u met mij eens willen zijn – van een despotisch en fundamentalistisch regime geen plaats hebben in Vlaanderen?

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, mijn vragen zijn voor een deel analoog met die van mevrouw Sminate.

Welke lokale besturen reageerden al op uw inlichtingsvragen? Zijn er grote verschillen in de conclusies? Zo ja, welke? Welke conclusies trekt u? Is er sprake van een algemene problematiek bij Diyanet? Welke repercussies heeft dit voor de handhaving van de erkenningsvoorwaarden van de andere Diyanetmoskeeën? Zijn er feiten die gelijklopend zijn met het dossier van de Beringse Fatihmoskee? Kunnen die ook aanleiding geven tot de intrekking van de erkenningen? Indien niet, wat is het grote verschilpunt met desbetreffende moskee? Wat kwam naar voren uit de correspondenties van de lokale besturen? Beschikt u over voldoende informatie, afkomstig van uw collega Geens, om duidelijke beslissingen te nemen? Welke andere bronnen zijn van belang om te oordelen? Wat is bijvoorbeeld het belang van het provinciale niveau? Welke rol wil u aan het lokale bestuur geven in de toekomst? Zullen zij een meer beslissende rol spelen bij de erkenning of de niet-erkenning en vooral bij de evaluatie?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, uw laatste vraag maakt deel uit van het hele onderzoek. Collega's, sta mij toe om hier niet opnieuw de hele procedure van het onderzoek uit de doeken te doen. U gaat dat bestek krijgen. Natuurlijk bedoel ik ook de provincies en de gemeentebesturen, maar ook de moskeebesturen en de Moslimexecutieve wanneer ik het heb over de rol van de lokale actoren. Dat gaat over heel veel actoren. Dat zal deel uitmaken van dat onderzoek. Uiteraard zal daar een en ander aan veranderen.

Mijnheer Janssens, het is goed dat u twee vragen achter elkaar stelt over de moskeeën. Zo kan ik toch nog repliceren op uw laatste woord van daarnet, dat er

ook geen andere geloofsgemeenschap erkend zal worden. Die erkenningscriteria gelden voor alle lokale geloofsgemeenschappen. Ik moet ze allemaal op dezelfde manier behandelen. Dat spreekt nogal voor zich.

Ik krijg hier de opmerking dat tijdens de commissievergaderingen van februari en van 2 mei en van 4 juli, de laatste voor het reces, ook al over deze problematiek werd gesproken. Toen werd onder andere gedebatteerd over de brieven met vragen die ik naar de moskeebesturen had gestuurd in april 2017. Mijnheer Janssens, ik heb toen gezegd dat het inderdaad in mijn ogen een door Diyanet zelf gecoördineerd antwoord was, want we ontvingen van de twaalf moskeebesturen in kwestie een tot in de punten en komma's zelfde brief. Deze brieven maakten, in tegenstelling tot wat er met de Fatihmoskee in Beringen is gebeurd, geen deel uit van een officiële procedure tot de intrekking van een erkenning. Dat is belangrijk, en ik zal dat blijven herhalen. Wij hebben die procedure enkel voor de Fatihmoskee in Beringen gestart. Die is nu ook beëindigd, zoals u weet. Ik ga ervan uit dat jullie dat weten. U kunt ermee lachen. Natuurlijk weten we dat.

Midden september 2017 heb ik van bepaalde journalisten de vraag gekregen wat met betrekking tot de Fatihmoskee in Beringen de stand van zaken was. Ik denk dan toch dat die personen blijkbaar een paar maanden niet in Vlaanderen zijn geweest. Het resultaat is gekend. We hebben de erkenning ingetrokken.

Van de andere twaalf erkende Diyanetmoskeeën hebben we nietszeggende, gecoördineerde brieven ontvangen. Dat is ook gekend. Ik heb aangekondigd dat we de desbetreffende gemeentebesturen hebben aangeschreven. Zij zijn betrokken partij omdat op hun grondgebied een erkende moskee is gelegen of vanwege het werkingsgebied van een erkende moskee. Die werkingsgebieden zijn soms groter dan enkel de gemeente waarin de moskee is gevestigd. Dit maakt geen deel uit van een officiële procedure tot intrekking van een erkenning. Dit past in de informatieverwerving die ik op dat ogenblik wilde.

In die brief stonden een aantal vragen. Na het antwoord van de moskeebesturen wilde ik graag de visie en de antwoorden kennen van de mensen die op het lokale bestuursniveau de politieke verantwoordelijkheid dragen. Daar gaat het eigenlijk om. De brief is steeds gericht tot het college van burgemeester en schepenen.

Ik heb gevraagd of ze er weet van hebben of de erkende lokale geloofsgemeenschappen op hun grondgebied bij Turkse partijpolitieke propaganda zijn betrokken of tot de profilering van Gülenaanhangers zouden bijdragen, of ze er weet van hebben of de lokale geloofsgemeenschappen op hun grondgebied zijn gelinkt aan een andere vereniging die is gelinkt aan spanningen in de lokale gemeenschap en wat nu precies de verhouding is tussen het gemeentebestuur en het bestuur van de erkende moskee. Het gaat om hele reeks vragen. Ik kan de brief die we hebben verstuurd, aan de commissiesecretaris overmaken. Op die manier kan iedereen de concrete vragen lezen.

We hebben al van zeven gemeentebesturen een antwoord ontvangen, namelijk van Aalst, Destelbergen, Diest, Houthalen-Helchteren, Lommel, Zonhoven en Genk. Wat Genk betreft, wil ik nog een randopmerking maken. Daar bevinden zich namelijk vier erkende Diyanetmoskeeën. De berekening is dus, voor alle duidelijkheid, niet dat er van twaalf nog vijf niet hebben geantwoord. Verder heb ik van de mensen die op mijn kabinet voor de post instaan vernomen dat we tien minuten geleden de antwoorden hebben ontvangen van Sint-Niklaas, Heusden-Zolder en nog een derde gemeente. Die antwoorden hebben we nog maar net ontvangen.

Ik kan in elk geval meedelen wat de teneur is van de antwoorden die we al hadden gelezen voor ik naar hier ben gekomen. Ze zijn niet allemaal hetzelfde, maar er zijn eigenlijk wel grote lijnen. Ze zeggen geen weet te hebben van partijpolitieke

propaganda door de moskeebesturen, van maatschappelijke problemen of van een polarisatie ten aanzien van aanhangers van Gülen.

Tegelijkertijd geven ze ook weer dat ze eigenlijk niet goed weten wat er van hen wordt verwacht. Dat bewijst nogmaals de noodzaak van het onderzoek dat op 1 november 2017 zal starten. Eén gemeentebestuur heeft ons gewoon naar het provinciebestuur doorverwezen. Het is totaal niet duidelijk welke actoren bij heel dit proces zijn betrokken en wat nu eigenlijk concreet van hen wordt verwacht.

Mijnheer Janssens, gelet op mijn antwoord op de vorige vraag om uitleg verwijs ik opnieuw naar het onderzoek, dat hopelijk veel zal uitklaren. Indien uit dat onderzoek zou blijken dat een van de criteria zou moeten zijn dat de imam van een erkende moskee enkel nog door onze eigen overheid en niet langer door een buitenlandse overheid mag worden gefinancierd, kan dat implicaties hebben voor de resterende erkende Diyanetmoskeeën. We mogen natuurlijk niet op het onderzoek vooruitlopen. Aangezien dit zeer belangrijk is, wil ik nogmaals herhalen dat deze brieven met vragen op mijn eigen initiatief zijn verstuurd. Ze maken zeker geen deel uit van een officiële procedure tot intrekking van erkenningen.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Eerst en vooral wil ik stellen dat ik het een goede zaak vind dat u de lokale besturen mee in het bad probeert te trekken. Zij staan het dichtst bij die geloofsgemeenschappen.

Persoonlijk zou ik er als burgemeester niet mee opgezet zijn indien zich op mijn grondgebied een Diyanetmoskee zou bevinden. We weten allemaal dat die moskeeën rechtstreeks vanuit Turkije worden bestuurd of gecontroleerd. Volgens mij komt dit onze samenleving niet ten goede.

Ik stel vast dat de lokale besturen geen onregelmatigheden hebben vastgesteld. Ik ben er echter van overtuigd dat deze situatie nauwgezet moet worden opgevolgd. U hebt zelf verklaard dat diezelfde lokale besturen niet weten wat er van hen wordt verwacht. Ik vind dat zeer zorgwekkend.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik zal met uw laatste opmerkingen beginnen. U wilt nagaan of uit het onderzoek blijkt dat erkende moskeeën enkel nog zouden mogen werken met door de federale overheid betaalde imams. (*Opmerkingen van minister Liesbeth Homans*)

U bent daar een voorstander van, maar u moet niet wachten op wat dat onderzoek oplevert. Ik wil duidelijk stellen dat dit een politieke beslissing is. Indien u wilt dat in de erkende moskeeën enkel nog door de overheid betaalde imams werken, moet u dat gewoon in een ministerieel besluit gieten, en dan zal het ook zo zijn. U hebt daar geen onderzoek voor nodig. U kunt die verantwoordelijkheid zelf nemen. Dat is een politieke beslissing die u met een handtekening kunt nemen door een ministerieel besluit uit te vaardigen.

Net als de antwoorden die u destijds van de Diyanetmoskeeën hebt gekregen, zijn ook de antwoorden van de gemeentebesturen uiteraard redelijk voorspelbaar. Ze verklaren dat ze geen weet hebben van AKP-propaganda in de moskeeën of van radicaliserende elementen die bij de moskeeën betrokken zijn. Volgens mij durft geen enkel stadsbestuur op dit ogenblik zijn verantwoordelijkheid te nemen. Ze willen niet dat een moskee op hun grondgebied eventueel zijn erkenning zou verliezen omdat het gemeentebestuur de bevoegde minister heeft laten weten dat er in die moskee een en ander misloopt. Hoewel ze die moed zouden moeten hebben, denk ik dat weinig gemeentebesturen een jaar voor de

gemeenteraadsverkiezingen de moed kunnen opbrengen om eventuele kiezers voor het hoofd te stoten door te verklaren dat er in de moskeeën op hun grondgebied wel degelijk een probleem is.

Dit brengt me weer bij u. We weten dat in 2016 528.000 euro aan belastinggeld aan de Diyanetmoskeeën is besteed. Dat is meer dan de helft van het totaalbedrag van de subsidies die aan erkende moskeeën in Vlaanderen is besteed. Aangezien de discussie hier al vaak is gevoerd, weten we wat er allemaal loos is in die Diyanetmoskeeën. Het is onaanvaardbaar dat we nog belastinggeld aan dergelijke moskeeën geven.

Minister, u koopt weer wat tijd. U omzeilt de discussie over de twaalf andere Diyanetmoskeeën. Er is een algemeen probleem met Diyanet in België. Dat is zeker niet beperkt tot die ene moskee in Beringen. Er is een algemeen probleem. De rapporten van de Staatsveiligheid bieden u de instrumenten. U moet de moed hebben om, met die rapporten in de hand, met een ministerieel besluit de erkenning in te trekken, niet enkel van die moskee in Beringen, maar van de andere twaalf nog erkende Diyanetmoskeeën. U moet daarvoor niet wachten op een of ander onderzoek dat de KU Leuven zal voeren. Dat is een politieke beslissing. U hebt in Beringen al aangetoond dat u een erkenning met een ministerieel besluit kunt intrekken.

Volgens mij hebt u van zowat alle gemeentebesturen met een Diyanetmoskee antwoord gekregen. Kunt u ons niet enkel de vragen bezorgen die aan de gemeentebesturen zijn gesteld, maar ook de antwoorden van die gemeentebesturen? Hierdoor zou de commissie die antwoorden ook kunnen inkijken.

U hebt verwezen naar journalisten die u nog vragen naar een stand van zaken in verband met de Fatihmoskee in Beringen. Ik zal u ook nog een vraag stellen. Ik heb in de pers gelezen dat de Beringse moskee een juridische procedure tegen de intrekking van de erkenning zou starten. Hebt u hier meer weet van? Weet u meer dan ik in de kranten heb kunnen lezen?

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik vind het zeer goed dat u de lokale besturen hebt bevroegd. Mijn bedenking is dat het misschien gevaarlijk is om alles nu gedurende dertien maanden vacuüm te trekken. Ik heb er alle begrip voor dat u een goed werkkader wilt zoeken, maar dreigen we niet, terwijl we dat kader zoeken, gedurende dertien maanden niet te werken? Zal dit de onduidelijkheid op het terrein de komende maanden niet vergroten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik zal met uw vraag beginnen. Zoals ik al heb vermeld in mijn antwoord op de vraag van de heer Van den Heuvel, zal ik ondertussen geen enkele lokale geloofsgemeenschap erkennen. Er is geen garantie op de handhaving van de erkenningscriteria. Ik zal dat risico niet nemen. Ik doe dat niet en u mag dat van mij ook niet vragen. U kunt dat jammer vinden en ik begrijp ook dat dit voor sommige lokale geloofsgemeenschappen een teleurstelling is. Ik begrijp dat wel, maar van een overheid mag wel worden verwacht dat ze enige verantwoordelijkheidszin aan de dag legt. Dat doe ik in dit verband ook.

Dit is niet nieuw. Ik heb dat altijd aangekondigd. We onderzoeken of onze erkenningscriteria goed in elkaar zitten en of ze bovendien kunnen worden gehandhaafd. Terwijl dat onderzoek loopt, kan ik toch moeilijk beslissen dat die indieners me braaf lijken en dat ik ze bijgevolg wil erkennen. Ik heb daarnet Diegem als voorbeeld aangehaald. Ik ben zeer blij dat ik die moskee niet heb erkend. We weten dat daar zes of zeven maanden eerder gedurende meer dan drie maanden een imam heeft rondgelopen die uiteindelijk de spilfiguur achter de aanslagen in

Barcelona bleek te zijn. Ik ben blij dat ik die moskee niet heb erkend. Ik heb me gebaseerd op het feit dat de federale overheid en de Staatsveiligheid me geen informatie hebben gegeven.

Hoewel ik dat in het verleden al heb verklaard, zal ik nu nog eens herhalen dat de Diyanetmoskeeën individueel en niet collectief zijn erkend. Ik heb enkel een procedure gestart met betrekking tot de Fatihmoskee in Beringen. Ik heb geen andere procedures gestart.

Mijnheer Janssens, volgens u kan ik me baseren op de informatie of de dossiers van de Staatsveiligheid. Daar zit nu net het probleem. Ik heb geen concrete dossiers. Ik heb al tot vervelens toe bijkomende informatie gevraagd. Het gaat dan vooral om de Diyanetmoskeeën. We hebben een debat gevoerd over de erkenning van de lokale geloofsgemeenschappen en, om een kat een kat te noemen, van moskeeën. Tegelijkertijd zijn vragen gesteld over Diyanet in het algemeen. Het algemeen rapport van de Staatsveiligheid hebben we tijdens een besloten vergadering met de heer Raes besproken. Ik zal niet herhalen wat toen is gezegd. Daarnaast is er nog een ander rapport van de Staatsveiligheid, waarin enkel de Fatihmoskee in Beringen bij naam wordt genoemd. Volgens u beschik ik over dossiers van de Staatsveiligheid over de andere twaalf erkende moskeeën. Niets is minder waar. Ik heb die dossiers niet en ik krijg ze ook niet.

Ik zal het onderzoek laten uitvoeren. Ik hoop dat ik namens de volledige commissie mijn vertrouwen mag uitspreken in de KU Leuven. Ik blijf echter herhalen dat ik voorstander ben van een erkenningscriterium dat inhoudt dat de imam van een erkende moskee enkel en alleen door de federale overheid mag worden gefinancierd. Dat betekent dat er geen imams uit Turkije meer mogen worden geïmporteerd die dan door Diyanet worden gefinancierd. Daar gaat uw vraag uiteindelijk over. Het kan echter breder dan Diyanet gaan. Ik ben absoluut gewonnen voor dit principe. Ik heb het hier zelf voorgesteld.

U kunt echter niet van mij verwachten dat ik bepaalde zaken nu ad hoc beslis terwijl het onderzoek nog moet beginnen. Dat zou intellectueel compleet oneerlijk zijn. Ik zal geen ad-hocbeslissingen nemen om een criterium aan te passen of toe te voegen. Dat is niet meer serieus. Het zou volgens mij wetenschappelijk of juridisch ook niet standhouden.

Mijnheer Janssens, u hebt me ook gevraagd wat er met de Fatihmoskee aan de hand is. Ik heb ook in de media vernomen dat het moskeebestuur eventueel naar de Raad van State zou stappen. Ik ben in dit verband ook zelf gecontacteerd. Ik kan u meedelen dat mijn kabinet totaal niet op de hoogte is. Normaal gezien krijgen we van de Raad van State een kennisgeving over het feit dat een procedure is gestart. Dat hebben we niet ontvangen.

Ik kan hier nog meedelen dat het ministerieel besluit op 4 juli 2017 is getekend. De wettelijke termijn om naar de Raad van State te stappen is 60 kalenderdagen.

We zijn nu 3 oktober. Ofwel zijn ze te laat, ofwel willen ze het nog doen maar weten ze niet dat ze te laat zijn. In elk geval hebben wij geen kennis van een procedure bij de Raad van State. Als ze het nog willen doen, zullen we de boodschap moeten geven dat ze te laat zijn en dat de wettelijke termijn verstreken is. Dat zullen ze dan zelf ook wel horen van de Raad van State.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik blijf erbij dat door de erkenning van die ene Diyanetmoskee in te trekken en de andere twaalf met rust te laten, u het signaal geeft dat er iets mis is met die ene moskee maar met de andere twaalf niet, hoewel we weten dat er daar op een gelijkaardige manier aan AKP-

propaganda wordt gedaan en dat men er op een gelijkaardige manier de pleidooien van Erdogan herhaalt. Ik vind dat een heel verkeerd signaal.

De problemen met Diyanet zijn niet alleen in de rapporten van de Staatsveiligheid vastgesteld. De Staatsveiligheid heeft hier en in de kranten gezegd dat de Beringse moskee enkel in de marge is vernoemd. Er was geen heel specifieke reden voor om net die moskee te noemen. Er is een bezoek geweest van een Turkse AKP-minister, maar dat is ook in andere moskeeën gebeurd. De moskee van Beringen is maar bij wijze van voorbeeld in dat rapport terechtgekomen. In het algemeen heeft de Staatsveiligheid gezegd dat er een probleem is met Diyanet in België. U hebt dus alle redenen om niet enkel die Beringse moskee te viseren, maar ook de andere twaalf erkenningen in te trekken.

Bovendien, een van de erkenningsvoorwaarden is – u verwijst er regelmatig naar in de pers – dat de lokale geloofsgemeenschap goed moet zijn geïntegreerd in de lokale samenleving. Men weet dat men in België bezig is met een imamopleiding, maar Diyanet wil een eigen opleiding uitbouwen. Ze willen die van de Vlaamse en federale overheid helemaal niet. Dat geeft nogmaals aan dat ze bij Diyanet vanuit de Vlaamse overheid geen pottenkijkers willen. Men probeert een parallel circuit van waarden en normen te creëren in Vlaanderen en u tolereert dat. U trekt de erkenning niet in en daardoor gaan er jaarlijks honderdduizenden euro's aan belastinggeld naar Diyanetmoskeeën in Vlaanderen. Ik vind dat onaanvaardbaar en daarom betreur ik het ten zeerste dat u niet de politieke moed hebt om ook die twaalf andere erkenningen van Diyanetmoskeeën in te trekken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over gendervriendelijke begrotingen bij lokale besturen – 2794 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, een aantal Brusselse gemeenten houden bij de opstelling van hun begroting rekening met het geslacht van de inwoners. Doel is een zo rechtvaardig mogelijke spreiding van het overheidsgeld tussen mannen en vrouwen te verkrijgen. Elsene, Schaarbeek, Etterbeek en de stad Brussel geven het voorbeeld.

De Brusselse gemeenten geraakten overtuigd naar aanleiding van een werkbezoek van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest aan de stad Wenen in 2015. De eerste aanzet werd nochtans al in 2013 gegeven, toen de minister-president van de Commission Communautaire Française (COCOF) een ontwerp van decreet indiende om het geslacht te integreren in alle bevoegdheden, en wel via de begroting. Er werden ook opleidingen georganiseerd voor de ambtenaren om het concept 'genderbudgeting' ingang te doen vinden.

Een aantal Brusselse gemeenten trad in haar voetsporen, op hun eigen tempo en met hun eigen methodologie. De gemeenten stellen hun begroting op zoals ze willen. Op dit ogenblik bestaat er op dat gebied geen enkele regel noch wettelijke verplichting. Bedoeling is in te werken op de mentaliteit en na te denken over de manier waarop het geld van de overheid zo rechtvaardig mogelijk toegewezen kan worden aan mannen en vrouwen.

Er kan gekozen worden voor een top-down- of voor een bottom-upaanpak. Twee verschillende benaderingen die wel dezelfde regels gebruiken bij de opstelling van

de gemeentebegroting. Dat houdt in dat de begrotingsposten geklasseerd worden volgens drie kredietcategorieën, namelijk neutraal, genderbaar, en gegenderd, en aangevuld met verklarende aantekeningen. Bij de neutrale kredieten dient geen rekening gehouden te worden met de geslachten. De gegenderde kredieten houden rechtstreeks verband met de acties die gericht zijn op kansengelijkheid, zoals de wedden van ambtenaren. De genderbare kredieten houden niet specifiek verband met de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, maar hiervoor is nog gelijkschakelingswerk mogelijk.

Het is een werk van lange adem, waarbij elke begrotingspost vanuit geslachts-oogpunt geanalyseerd dient te worden om te komen tot een methodologie waarmee een volledig gegenderde begroting kan worden bekomen. Op basis daarvan zullen een aantal ongelijkheden worden weggewerkt.

Minister, bent u de uitgangspunten van gendervriendelijke begrotingen waardoor meer gelijkheid in het beleid zal ontstaan tussen mannen en vrouwen, genegen? Hebt u zicht op het aantal Vlaamse gemeenten en steden dat dit reeds, al dan niet gedeeltelijk, toepast? Werd reeds onderzoek gedaan naar de impact van deze methode? Bent u bereid om het toepassen van gendervriendelijke begrotingen bij lokale besturen te promoten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Loor, u verdient toch wel een prijs voor de meest originele vraag om het nieuwe parlementaire jaar mee te beginnen.

U weet dat ik ook bevoegd ben voor Gelijke Kansen. Gendervriendelijk beleid en gendergelijkheid ben ik dan ook zeer genegen. Dat ligt bij mij in een van de bovenste schuiven. Dat komt ook geregeld terug in mijn beleidsnota's en beleidsbrieven Bestuurszaken en Gelijke Kansen. U vergeet dat we ondertussen al iets verder gevorderd zijn dan enkel m/v, maar dat we ondertussen ook al spreken over x. Dat maakt het misschien nog net iets complexer.

Het laten opmaken, al dan niet verplicht, van gendervriendelijke begrotingen behoort op dit moment niet tot een van de instrumenten die ik wil inzetten. Ik denk dat het ook moeilijk is voor lokale besturen om dit toe te passen omdat het voor meer administratieve last en extra planlast zal zorgen.

Ik weet wel dat er enkele vingeroefeningen inzake gendervriendelijk begrotingsbeleid zijn gebeurd. U verwijst naar enkele relatief recente initiatieven in bepaalde Brusselse gemeenten en naar de stad Wenen. Reeds eerder, in 2009, publiceerde de Raad van Europa een handboek over dit onderwerp. In 2003 is in de Senaat een wetsvoorstel ingediend door mevrouw de Bethune om een gender-toets wettelijk verplicht te maken op de federale begroting, maar dat is nooit wet geworden. Ze zagen er wel de voordelen van in, maar het zou veel meer nadelen hebben, vooral in de werklust, dan voordelen.

Gendervriendelijke begrotingen is dus een concept dat op dit moment nog onvolgende matuur is om als beleidsinstrument in te zetten. Ik ben ook niet op de hoogte of bepaalde gemeenten en OCMW's dit momenteel gebruiken. Ik denk dan ook niet dat het nuttig is om dit toch wel vage instrument te promoten bij de lokale besturen, maar ik zal u een voorstel doen. U draagt een bepaalde bestuursverantwoordelijkheid in de gemeente Zottegem. De huidige regelgeving – ik ben ook niet van plan om die aan te passen om dat mogelijk te maken – verhindert u niet om in Zottegem een proefproject op te starten. Als u daar een gendervriendelijke OCMW-begroting of een gemeentebegroting wilt opmaken en als dit goed slaagt, dan kunnen we in deze commissie een zeer boeiend debat houden. U hebt dan het pilootproject uitgevoerd en kunt als voorbeeld dienen voor heel Vlaanderen. Ik meen dat serieus, mijnheer De Loor.

Vooralsnog ben ik geen voorstander. Ik ben wel voorstander van gendergelijkheid en genderneutraal beleid, maar ik ben geen voorstander om dit op te leggen aan de lokale besturen. Ik sta wel open voor goede praktijkvoorbeelden, zoals steeds.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik vroeg ook niet om het op te leggen aan de lokale besturen, absoluut niet. Ik heb deze zomer heel veel nagedacht. Vandaar dat ik tot een aantal creatieve vragen ben gekomen. Ik heb ze opgesplitst en zal per commissievergadering één creatieve vraag stellen. *(Gelach)*

Minister, ik vind het jammer. Het is een gemiste kans. Ik voel een beetje een gebrek aan geloof in gendervriendelijke begrotingen. Van u, minister van Gelijke Kansen, had ik meer verwacht, zeker om dit te promoten naar de lokale besturen en OCMW's, met het oog op een zo rechtvaardig mogelijke spreiding van het overheidsgeld tussen mannen en vrouwen. Ik had er dan ook een beetje op gerekend dat u mee een kapstok zou helpen aanreiken aan de lokale besturen om daar werk van te maken.

Ik neem uw voorstel om dat in Zottegem te doen zeker mee naar het college van burgemeester en schepenen of naar het OCMW. Misschien weet u het niet, minister, maar we waren in Zottegem zowel met de stad als het OCMW als het autonoom gemeentebedrijf (AGB) een van de pilootbesturen wat betreft het implementeren van de beleids- en beheerscyclus (BBC). We waren een van de pilootprojecten. Ik zal het voorstel zeker meenemen, maar willen we dan wel hard rekenen op de steun of ondersteuning van het Agentschap Binnenlands Bestuur om ons daarbij te helpen. Ik vind het een heel tof voorstel, dat ik absoluut genegen ben.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik ben blij dat de heer De Loor ingaat op mijn suggestie. Als u de kapstok vanuit Zottegem wilt aanreiken, dan kunnen we daarover hier een debat voeren. Wat mijn administratie betreft: ik zie de waarnemend verantwoordelijke zitten en hij glundert. Ik denk dat ze zeker bereid zijn om u met raad en daad bij te staan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de integratie van de gemeenten en OCMW's – 65 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, algemeen wordt aangenomen – ik verwijs naar omzendbrieven die, geloof ik, minister Bourgeois nog heeft uitgestuurd – dat gemeentebesturen vanaf een jaar voor gemeenteraadsverkiezingen geen beslissingen nemen die een impact hebben op een volgend bestuur. De volgende gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats op 14 oktober 2018. Het is nu 3 oktober 2017 en er is nog steeds geen beslissing van de Vlaamse Regering over de manier waarop de integratie van gemeenten en OCMW moet gebeuren.

Afgaande op uw antwoord op mijn schriftelijke vraag daarover, valt de beslissing over integratie van gemeenten en OCMW ergens in het najaar van 2017. De Vlaamse Regering zal dus beslissingen over de integratie van OCMW en gemeenten

nemen, minder dan een jaar voordat de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden. Betekent dat dus ook dat de gemeenten minder dan een jaar voor gemeenteraadsverkiezingen beslissingen kunnen nemen die een volgend bestuur impacteren?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Pira, de omzendbrief waar u naar verwijst, dateert van 27 september, dus van enkele dagen geleden. Die is wel degelijk van mijn hand. Daarin spoor ik de lokale besturen aan tot enige voorzichtigheid in het jaar van de lokale verkiezingen.

U verwijst naar de integratie van OCMW in gemeente, wat natuurlijk deel uitmaakt van het decreet Lokaal Bestuur. Ik denk met enige bescheidenheid te mogen zeggen dat er over dat decreet in dit parlement, maar ook daarbuiten, al heel veel gezegd en geschreven is. Nu stellen dat dit uit de lucht komt vallen, vind ik toch wel wat kort door de bocht. Er zijn niet alleen in dit parlement heel veel vragen over gesteld en besprekingen aan gewijd, er zijn ook voorafnames gebeurd van decreten die al zijn goedgekeurd – het IGS-decreet (intergemeentelijke samenwerking), om maar één voorbeeld te noemen.

U weet dat wij een hele weg hebben afgelegd. Wij hebben ook bepaalde actoren terecht betrokken bij heel de beslissingsprocedure. Het is goed dat we dat hebben gedaan. Er zijn ook informatierondes geweest, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft er een nummer van haar tijdschrift aan gewijd. Het decreet Lokaal Bestuur, en zeker de integratie van OCMW in gemeente, is dus wel degelijk al bekend.

Men ziet nu ook al op het terrein – dat was zelfs al voor deze legislatuur, weliswaar in mindere mate – dat heel veel lokale besturen al met die oefening bezig zijn en die eigenlijk al afgerond hebben.

Het decreet Lokaal Bestuur zit nu voor advies bij de Raad van State. Ik verwacht dat advies een van de komende dagen. Ik moet u wel meegeven dat wij advies hadden gevraagd na de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. U weet dat we bij de tweede principiële goedkeuring ook nog de verstrenging van de regelgeving omtrent de intercommunales en de stiefmoeders en kleindochters en zo in dat decreet bij hebben gestoken. We hebben advies gevraagd aan de Raad van State, en de Raad van State heeft zelf verlenging van de adviestermijn gevraagd, maar normaal gezien kunnen we het in de komende dagen verwachten.

Ik denk, mevrouw Pira, dat de lokale besturen wel degelijk al lang op voorhand op de hoogte zijn gebracht. Ze weten wel degelijk wat van hen verwacht wordt. Maar laten we nog even wachten op het advies van de Raad van State, het is een kwestie van een paar dagen. Dan gaat het opnieuw naar de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring. En dan zal ik het ook onverwijld indienen in het Vlaams Parlement, zodat het hier ook op een vlotte manier kan worden besproken, en zodat we de deadlines die we altijd vooropgesteld hebben, ook zullen halen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Bedankt voor de melding van uw omzendbrief, minister. Dat wist ik inderdaad nog niet. Het is blijkbaar zeer recent.

Ik geef toe dat het een vraag is met een redelijk 'deugnietgehalte'. Uiteraard komt de integratie van OCMW in gemeente niet uit de lucht vallen, maar ik weet niet hoe het bij de andere collega's zit, maar ik hoor toch heel veel vragen van lokale besturen: hoe zit het nu, hoe gaat dat de volgende keer verlopen, wat is het advies van de Raad van State, hoe zit het met de OCMW-raad en de gemeenteraad, gaan die nu dezelfde zijn?

Veel politici zijn ook al met lijstvorming bezig, maar weten niet goed hoe het in elkaar zit. Er heerst bij de gemeenten toch zoiets van: wij moeten met alles in orde zijn, wij moeten heel voorzichtig zijn, maar de Vlaamse Regering kan ons nog altijd niet zeggen hoe het in elkaar zit. Zolang de Raad van State geen advies heeft uitgebracht over de vraag of het juridisch wel allemaal oké is, blijft er toch een onzekerheid hangen. Dat signaal wou ik toch meegeven, want ik krijg daar heel veel vragen over.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Collega Pira, ik kan u geruststellen: dat is geen vraag met een 'deugnietgehalte'. Dat is een vraag vanuit de realiteit, dat klopt.

Minister, het antwoord dat u geeft, is geen correct antwoord, omdat u vooruitloopt op de feiten, alsof het advies van de Raad van State positief zal zijn over alles wat in het ontwerpdecreet lokaal bestuur is opgenomen. Dat moeten we afwachten.

Collega Pira heeft overschot van gelijk. Er heerst momenteel onduidelijkheid op de werkvloer, onduidelijkheid bij bestuurders. Er leeft ook onzekerheid op die twee niveaus. U moet niet zeggen dat die plannen allang bekend zijn. Wat wel allang bekend is, is dat we allang niet meer bij plan A zitten, ook niet meer bij plan B, ook niet meer bij plan C, maar volgende week of een van de weken daarna bij plan D of E of zelfs verder zitten. Ik weet niet of er nog iemand kan volgen waar we ondertussen zitten. Er heerst totale onduidelijkheid bij de lokale besturen, zowel op de werkvloer als bij de bestuurders.

Ik zou u willen aansporen tot enige voorzichtigheid in uw uitspraken. Misschien moet u zelf conform uw omzendbrief handelen. Die omzendbrief is op 27 september vertrokken naar de lokale besturen om hen aan te sporen tot voorzichtigheid, zegt u. Wel, ik raad u aan om dat ook te doen, zodat u niet in strijd raakt met uw eigen omzendbrief.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik ben niet verrast door de vraagstellingen en de duidelijke standpunten van de collega's, maar zij doen alsof er daar een vacuüm is van hier tot in Tokio. Ik kan u zeggen dat de gemeente Puurs al twee jaar volledig geïntegreerd is. Dat werkt prima, het managementteam is enthousiast, de medewerkers zijn enthousiast, de dienstverlening verloopt prima.

Lokale besturen hebben een verantwoordelijkheid in proactief en goed bestuur. Een volwassen lokaal bestuur, dat volledig gelooft in autonomie, kan zelf die nodige beslissingen nemen. Het kader is in grote lijnen bekend. Dat kan misschien inderdaad hier en daar nog wat wijzigen, maar het geeft duidelijk de richting aan waar het naartoe gaat, en dat weten we al jaren. Er moet duidelijkheid komen, en die zal er ook komen. Dat decreet zal goedgekeurd worden. Maar de contouren zijn duidelijk, collega's.

Ik denk dat dit een beetje achterhoedegevechten zijn, lokale besturen die een beetje obstructie voeren en die integratie eigenlijk niet willen, en nu alles uit de kast halen om toch maar een stok te vinden om die integratie uit te stellen of zelfs tegen te houden. De besturen die vooruit willen, weten wat de finale bestemming is. Er zijn al heel wat lokale besturen die volledig geïntegreerd zijn, zoals mijn gemeente, al bijna twee jaar. Ik zie dus niet in welke onoverkomelijke hindernissen er zijn voor lokale besturen om die noodzakelijke stap naar integratie te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Ik zou ook graag reageren vanuit het veld. Ik denk dat elke gemeente die zichzelf een beetje serieus neemt, inderdaad al jaren met die

oefening bezig is. Wij hebben ook al meer dan een jaar een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het OCMW. We hebben in september ons gemeenschappelijk organogram met het OCMW goedgekeurd. We gaan binnenkort zelfs ons gemeentehuis verbouwen om het personeel van het OCMW in ons gemeentehuis te kunnen huisvesten. Dus als u nu zegt dat er helemaal niets bekend is over wat er gaat komen, dan is dat misschien waar in uw geval, collega's, en dan hebt u zich niet goed geïnformeerd, maar de contouren van het akkoord zijn al heel lang duidelijk. Ik denk dat daar de komende dagen weinig aan zal veranderen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik kan niet veel toevoegen aan wat collega's Smirate en Van den Heuvel hebben gezegd. Ze hebben gezegd wat ik ook wilde verwoorden, maar wellicht op een betere manier – dank daarvoor, collega's.

Het is inderdaad al verschillende keren besproken. In veel lokale besturen is die oefening al heel lang bezig. Nu komen zeggen dat ze nog van niets weten, dat ze niet weten hoe ze moeten beginnen, vind ik toch wel zeer kort door de bocht.

Collega's De Loor en Pira, ik moet wachten op het advies van de Raad van State. Ik ben niet verantwoordelijk voor het feit dat zij uitstel hebben gevraagd. Ik begrijp dat wel, het was in de vakantieperiode, dus ik neem hen dat ook niet kwalijk. Ik vind het begrijpelijk dat ze vragen om die termijn een klein beetje uit te stellen. Maar zodra het advies van de Raad van State er is, zal ik het, zoals ik daarnet zei, onverwijld opnieuw agenderen op de agenda van de ministerraad voor definitieve goedkeuring en zullen we onmiddellijk naar het parlement komen voor de bespreking ervan.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Collega's, het feit dat ik hier kritiek geef op de gang van zaken, betekent niet dat ik tegen de integratie van het OCMW in de gemeente ben. Ik heb al herhaaldelijk gezegd dat Mieke Vogels daar indertijd al mee begonnen is, met het Sociaal Huis. Dat is een discussie die al jaren bezig is en die logisch is. En die moet een sluitstuk krijgen.

Waar ik altijd kritiek op heb gehad, is het feit dat de minister er zomaar van uitging dat er één rechtspersoon kon komen, terwijl dat op een njet gestoten is en er daarna juridische constructies moesten worden uitgevonden. Ik ben het niet eens met die gang van zaken. Die gang van zaken zorgt voor onzekerheid op het terrein. Dat is het enige wat ik wil aankaarten en het enige waar ik zo snel mogelijk duidelijkheid over wil krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.